

УДК 330.322

Т. М. Гнатєва, канд. екон. наук**О. П. Кабанова**, магістр

Одеський державний аграрний університет, м. Одеса, Україна

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЗАЛУЧЕННЯ КАПІТАЛЬНИХ ІНВЕСТИЦІЙ
ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР СТРУКТУРНОЇ ПЕРЕБУДОВИ ЕКОНОМІКИ****Т. Н. Гнатєва**, канд. екон. наук**О. П. Кабанова**, магістр

Одесский государственный аграрный университет, г. Одесса, Украина

**СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ПРИВЛЕЧЕНИЯ КАПИТАЛЬНЫХ
ИНВЕСТИЦИЙ КАК ВАЖНЫЙ ФАКТОР СТРУКТУРНОЙ ПЕРЕСТРОЙКИ
ЭКОНОМИКИ****Tetyana Hnatieva**, PhD in Economics**Olga Kabanova**, Master

Odessa State Agrarian University, Odessa, Ukraine

**CURRENT TRENDS OF INVESTIGATION OF CAPITAL INVESTMENTS
AS AN IMPORTANT FACTOR OF STRUCTURAL ECONOMIC REVIEW**

У статті досліджено сучасні тенденції в динаміці та структурі капітальних інвестицій в Україні загалом та Одеській області зокрема за 2010-2017 роки, обґрунтовано основні причини зниження інвестиційної активності та надання пропозицій щодо розвитку інвестиційної діяльності. Під час дослідження цих питань застосовувалися такі загальнонаукові методи: для дослідження теоретичних засад та тенденцій розвитку капітальних інвестицій – методи теоретичного узагальнення; системний підхід – для обґрунтування причин зниження інвестиційної активності в країні; спеціальні статистичні методи – для визначення динаміки розвитку капітальних інвестицій, проведення структурного аналізу капітальних інвестицій за об'єктами вкладення та за формами відтворення. У статті досліджено роль і значення інвестиційної діяльності для економіки України та окремо для Одеської області. Проведено аналіз динаміки і структури інвестицій в Україні за 2010-2017 роки. Виділено фактори, які стримують розвиток інвестиційних процесів. Досліджено їхню структуру за формами відтворення та джерелами фінансування. Окреслено основні причини несприятливого інвестиційного клімату та фактори, що знижують інвестиційну привабливість країни. Також розроблено стратегічні напрями, щоб підвищити інвестиційну привабливість національної економіки та стимулювати інвестиційні процеси як у країні загалом, так і в Одеській області зокрема. Використано комплексний підхід до обґрунтування подальших перспектив інвестування в національну економіку. Отримані результати дослідження є підґрунтям для вирішення практичних проблем щодо залучення капітальних інвестицій як ключового фактора ефективного функціонування економіки України взагалі та Одеської області.

Ключові слова: інвестування; інвестиційна діяльність; прямі іноземні інвестиції; капітальні інвестиції.

В статье исследуются современные тенденции в динамике и структуре капитальных инвестиций в Украине в целом и Одесской области в частности за 2010-2017 годы, обосновываются основные причины снижения инвестиционной активности и предоставление предложений по развитию инвестиционной деятельности. При исследовании данных вопросов применялись такие общенаучные методы: для исследования теоретических основ и тенденций развития капитальных инвестиций – методы теоретического обобщения; системный подход – для обоснования причин снижения инвестиционной активности в стране; специальные статистические методы – для определения динамики развития капитальных инвестиций, проведения структурного анализа капитальных инвестиций по объектам вложения и по формам воспроизводства. В статье исследована роль и значение инвестиционной деятельности для экономики Украины и отдельно для Одесской области. Проведен анализ динамики и структуры инвестиций в Украину за 2010-2017 годы. Выделены факторы, сдерживающие развитие инвестиционных процессов. Исследованы их структуру по формам воспроизводства и источниками финансирования. Определены основные причины неблагоприятного инвестиционного климата и факторы, снижающие инвестиционную привлекательность страны. Также разработаны стратегические направления, чтобы повысить инвестиционную привлекательность национальной экономики и стимулировать инвестиционные процессы как в стране в целом, так и в Одесской области. Использован комплексный подход к обоснованию дальнейших перспектив инвестирования в национальную экономику. Полученные результаты исследования являются основой для решения практических проблем по привлечению капитальных инвестиций как ключевого фактора эффективного функционирования экономики Украины в целом и Одесской области.

Ключевые слова: инвестирование; инвестиционная деятельность; прямые иностранные инвестиции; капитальные инвестиции.

The article investigates current trends in the dynamics and structure of capital investment in Ukraine in general and the Odessa region in particular in 2010-2017 years, the main reasons for reducing investment activity and providing proposals for the development of investment activity are grounded. Investigating these questions, the following general scientific methods were used: to study the theoretical foundations and trends of capital investment development - the methods of theoretical generalization; systematic approach - to substantiate the reasons for the decline of investment activity in the country; special statistical methods - to determine the dynamics of capital investment development, the structural analysis of capital investments by objects of

investment and the forms of reproduction. The article investigates the role and importance of investment activity for the Ukrainian economy and separately for the Odessa region. The analysis of dynamics and structure of investments in Ukraine for 2010-2017 years is conducted. The factors hindering the development of investment processes are highlighted. Their structure has been investigated according to the forms of reproduction and funding sources. The main reasons for the unfavorable investment climate and factors that reduce the investment attractiveness of the country are outlined. Strategic directions have also been developed to increase the investment attractiveness of the national economy and stimulate investment processes both in the country as a whole and in the Odessa region. A comprehensive approach to justifying further prospects of investing in the national economy has been used. The obtained results of the research are the basis for solving practical problems in attracting capital investment as a key factor in the effective functioning of the economy of Ukraine in general and the Odessa region.

Keywords: investing; investment activity; direct foreign investments; capital investments.

Постановка проблеми. Ефективний розвиток суб'єктів господарювання та економіки країни загалом неможливий без реалізації інвестиційних проектів. Вагомі зрушення в економіці та підвищення соціально-економічного розвитку країни неможливо здійснити без інвестиційної діяльності. Інвестиційна діяльність є основним чинником зростання економіки та дає змогу накопичувати вільні фінансові ресурси та спрямувати їх на реалізацію різноманітних проектів з метою отримання майбутньої економічної вигоди. Актуальність цього дослідження зумовлена тим, що інвестиційна діяльність посідає одне з провідних місць у розвитку будь-якої країни. Інвестиційний клімат в Україні є дуже несприятливим, що гальмує належний потік інвестицій та формує нестабільну інвестиційну ситуацію в країні та має негативний вплив на економічний та соціальний розвиток. Однією з основних причин, на нашу думку, є незадовільний стан основних засобів, ступінь зношеності яких невпинно зростає із року в рік.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основну увагу проблемам залучення капітальних інвестицій як важливого фактора структурної перебудови економіки, покращення інвестиційного клімату, активізації інвестиційної діяльності в Україні присвячені праці таких вітчизняних науковців: І. Ю. Гришова, А. П. Дука, Я. А. Жаліло, Л. Д. Забродська, О. В. Митяй, Д. А. Міщенко, Т. С. Пічугіна, Т. В. Понедільчук, В. Г. Федоренко, Т. С. Шабатура та інші.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. На сучасному етапі розвитку в умовах затяжної фінансово-економічної кризи низька інвестиційна активність підприємств зумовлює необхідність дослідження стану, динаміки та структури капітальних інвестицій в Україні, пошуку нових напрямків інвестування в національну економіку.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є дослідження сучасних тенденцій у динаміці та структурі капітальних інвестицій в Україні загалом та Одеській області зокрема за 2010-2017 роки, обґрунтування основних причин зниження інвестиційної активності та надання пропозицій щодо розвитку інвестиційної діяльності.

Виклад основного матеріалу. За останні роки спостерігаємо негативну динаміку капітальних інвестицій в Україні. Так, загальноекономічна криза 2008-2009 рр., що охопила практично всі сфери економіки, негативно позначилася на інвестиційній діяльності вітчизняних підприємств. У 2010-2011 рр. розпочався процес поступового відновлення інвестиційної активності, але із суттєвим відставанням від динаміки економічного зростання. Зокрема, у 2011 р. Україні вдалося забезпечити приріст капітальних інвестицій порівняно з 2010 р. на 23,9 %. Однак цей показник виглядає вагомим лише через низьку базу порівняння.

У 2012 р. у межах підготовки до Євро-2012 позитивна динаміка інвестиційних процесів збереглася переважно за рахунок інтенсивного інвестування в будівництво спортивних об'єктів та оновлення інфраструктури.

Проте наприкінці 2013 р., коли загострилася політична та соціально-економічна ситуація в країні, обсяги капітальних інвестицій почали поступово скорочуватися.

Ситуація різко погіршилася у 2014 р., разом зі стресовими трансформаціями в політичному, економічному та соціальному середовищі знизилася інвестиційна привабливість країни. Унаслідок цього обсяг освоєних капітальних інвестицій в Україні за підсумками 2014 р. скоротився майже на 24 % порівняно з попереднім роком.

Підтвердженням суттєвого зниження рівня інвестування національної економіки протягом 2012-2014 років стало скорочення частки інвестицій у ВВП, а цей показник вважається важливим індикатором економічної безпеки країни в усьому світі. В 2015 році спостерігаємо збільшення капітальних інвестицій на 36,7 % та на 43,7 % у 2016 році відносно 2014 року, проте обсяг цих інвестицій не досяг рівня, який був до 2014 року. Протягом аналізованого періоду середній рівень капітальних інвестицій у відсотках до ВВП коливався в межах 16,5 % при загально визнаному нормативному значенні у 25 %.

За статистичними даними (табл. 1) в 2016 році в економіку залучено 359,2 млрд грн капітальних інвестицій, що на 7 % більше, ніж 2015 році. Хоч це є позитивною тенденцією, однак треба враховувати, що питома вага валового нагромадження основного капіталу у ВВП за два квартали 2016 року становила лише 13,2 %, що недостатньо для нагальної підтримки виробничих процесів, соціальних об'єктів та для базових інновацій і технологічного оновлення економіки.

Таблиці 1

Капітальні інвестиції в економіку України за 2010-2017 рр.

Показник	Рік							За 1 півріччя 2017
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
Капітальні інвестиції в економіку, млн грн	180 576	241 286	273 256	249 873	219 420	273 116	359 216	219 840
Темпи зміни капітальних інвестицій в економіку, %	103,4	133,6	113,2	91,4	87,8	124,5	131,5	61,2
ВВП у фактичних цінах, млн грн	1 082 569	1 302 079	1 411 238	1 454 931	1 566 728	1 979 458	2 383 182	1 240 859
Рівень інвестування економіки, % до ВВП	16,7	18,5	19,4	17,2	14,0	13,8	15,1	17,7

Незначне інвестування спричинює втрату конкурентоспроможності національної економіки, занепад основних фондів, спад виробництва та збільшення собівартості продукції, що призводить до подальшого недоінвестування виробництва.

Найбільший обсяг інвестицій в Україні припадає на промисловість. У 2016 р. в неї вкладено 33,6 % внутрішніх та 29,4 % іноземних інвестицій. Це пояснюється не реальною привабливістю галузі для інвесторів, а ефектом масштабу, тобто часткою вкладу в економіку. Це можемо прослідкувати за середньорічними індексами капітальних інвестицій по галузях.

Перші місця за обсягами залучених інвестицій посідають виробництво харчових продуктів та металургія, проте, на жаль, незначними є інвестиції в машинобудування [3].

Найпривабливішими активами в I кварталі 2017 року, згідно з офіційною статистикою, виявилися: а) машини, обладнання та інвентар; б) транспортні засоби. На них загалом припало більша половина всіх капітальних інвестицій (відповідно 37,8 та 14,5 % від сукупних вкладень в економіку) (рис. 1).

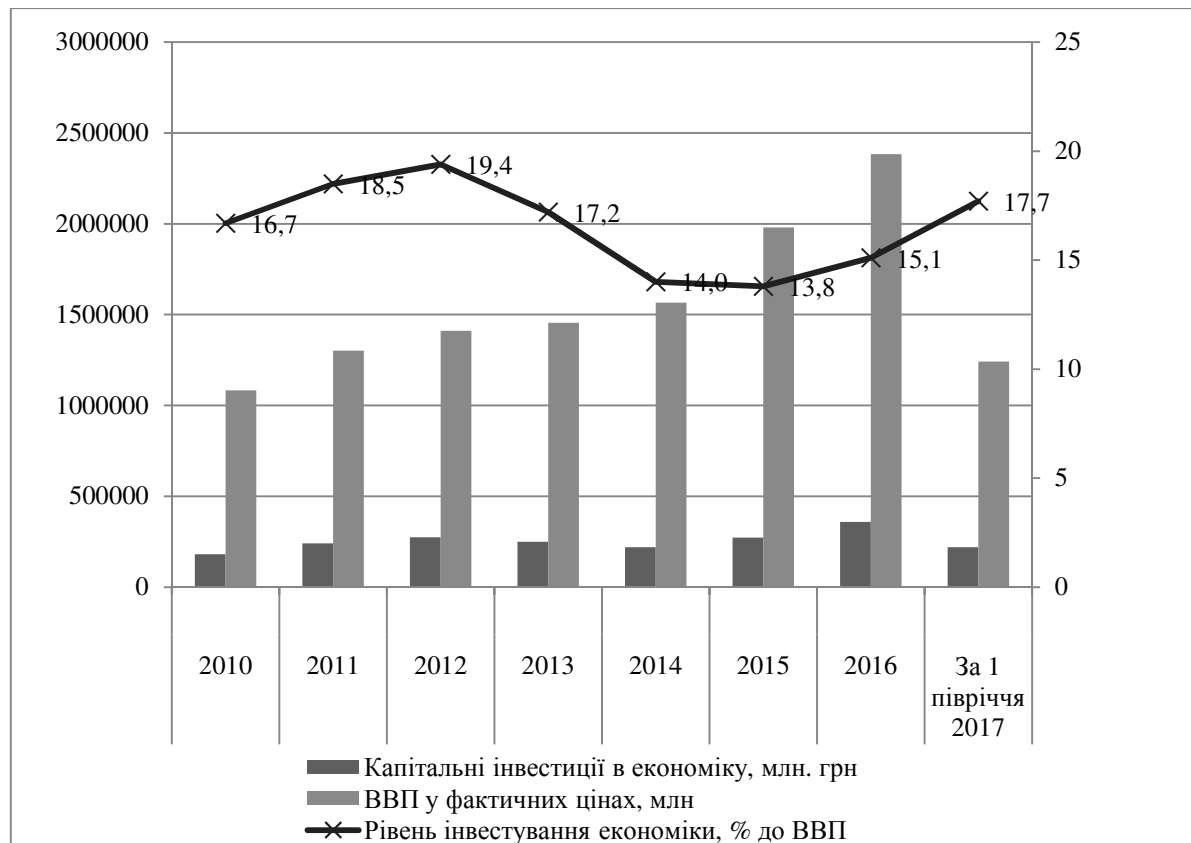

Рис. 1. Капітальні інвестиції і ВВП

А до нематеріальних активів підприємства і зовсім втратили інтерес. Капітальні інвестиції в комерційні знаки, об'єкти промислової власності, патенти, ліцензії, авторські права тощо зменшилися на 21 %.

Проаналізуємо джерела фінансування, фактори та чинники, які вплинули на поточний стан капіталовкладень в Україні.

Найбільша питома вага капіталовкладень за рахунок власних коштів інвесторів, тобто підприємств та організацій становить 71,8 % (147 млрд грн). За останні роки ця частка збільшилася, про що свідчить зміна структури джерел фінансування. Тому можемо зробити висновок, що економічне відтворення має закритий характер, а стан інвестування залежить від прибутку підприємств, які не мають підтримки держави та кредитного забезпечення.

Залучений капітал за рахунок кредитів та коштів закордонних інвесторів за питомою вагою становить лише 10,3 %, проте це залучення спрямоване не для інвестиційної діяльності, а на забезпечення поточної діяльності, тобто банки стали рушійною силою в перерозподілі фінансового ресурсу на інвестиційні цілі.

Наступним джерелом фінансування капітальних інвестицій є кошти населення на житлове будівництво, що становлять 9,7 % (19,7 млрд грн). такі інвестиції вкладаються переважно в нерухомість як високоліквідну та відносно надійну сферу економічної діяльності, та свідчать про низьку інвестиційну довіру населення до банківської системи.

Останніми роками спостерігається зниження видатків державного бюджету як джерела фінансування капітальних інвестицій, а питома вага видатків місцевих бюджетів збільшилася, що зумовлено політикою децентралізації та передачею фінансових ресурсів.

У 2016 році в Україну надійшло 3,8 млрд дол. США прямих іноземних інвестицій. Кошти закордонних інвесторів переважно спрямовувалися у фінансовий сектор та страхову діяльність (у зв'язку із вимогами докапіталізації в банківській системі).

Водночас значно зменшився відтік інвестиційного капіталу. Так, частка виведених інвестицій у структурі відтоку прямих іноземних інвестицій у 2013 році становила 2,85 млрд грн, у 2014 – 1,17, у 2015 – 0,89, а за 3 квартали 2016 – 0,5 млрд дол США [3].

У 2017 році підприємствами за рахунок усіх джерел фінансування було освоєно 155,1 млрд грн капітальних інвестицій, що на 22,5 % більше від обсягу капітальних інвестицій за 2016 рік [4].

У машини, обладнання, інвентар та транспортні засоби вкладено 50,8 % усіх інвестицій, у будівлі та споруди - 41,1%.

На капітальний ремонт активів спрямовано 10,0 млрд капітальних інвестицій (6,4 % від загального обсягу).

Найбільше зростання капітальних інвестицій щодо аналогічного періоду 2016 р. зафіксовано в Запорізькій (65,0 %), Тернопільській (64,0 %) та Закарпатській (46,4 %) областях. Спад капітальних інвестицій відзначений у Київській (-7,4 %), Миколаївській (-2,5 %) і Волинській (-1,2 %) областях.

Розглянемо більш детально динаміку капітальних інвестицій в Одеську область за джерелами надходжень та освоєння різними видами економічної діяльності (табл. 2, 3).

У 2016 році підприємствами та організаціями Одеської області за рахунок усіх джерел фінансування освоєно 14987,8 млн грн капітальних інвестицій, що в розрахунку на одну особу становило 6291,3 грн [1].

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій у 2016 році були власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких здійснено 70,9 % усіх капіталовкладень. За рахунок кредитного інвестування було освоєно 6,0 % коштів, з державного та місцевого бюджетів профінансовано 14,1 % усіх вкладень.

За січень – вересень 2017 року підприємствами та організаціями області за рахунок усіх джерел фінансування освоєно 12284 млн грн капітальних інвестицій. Обсяг капітальних інвестицій на одну особу населення становить 1177,3 грн.

У зазначеному періоді область за обсягами капітальних інвестицій посіла 5-е місце серед регіонів країни. Частка регіону в загальному обсязі залучених інвестицій – 4,3 %.

Обсяг капітальних інвестицій порівняно з відповідним періодом минулого року збільшився на 63,6 % (3-є місце серед регіонів).

Найвагомішу частку капітальних інвестицій за видами активів у січні – вересні 2017 року спрямовано в матеріальні активи, у тому числі в машини, обладнання та інвентар – 40,6 % усіх інвестицій, нежитлові будівлі – 19,5 %, інженерні споруди – 13,3 % [10].

Найбільші обсяги капітальних інвестицій Одеської області освоєно в галузях:

1. Транспорт, складське господарство, поштова, кур'єрська діяльність – 2477 млн грн (20,2 %).
2. Сільське, лісове та рибне господарство – 2073,8 млн грн (16,9 %).
3. Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування – 1655,9 млн грн (13,5 %).
4. Будівництво – 1611,6 млн грн (13,1 %).
5. Промисловість – 1461,1 млн грн (11,9 %).
6. Операції з нерухомим майном – 1387,1 млн грн (11,2 %).
7. Оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів – 861,5 млн грн (7,0 %) (рис. 2).

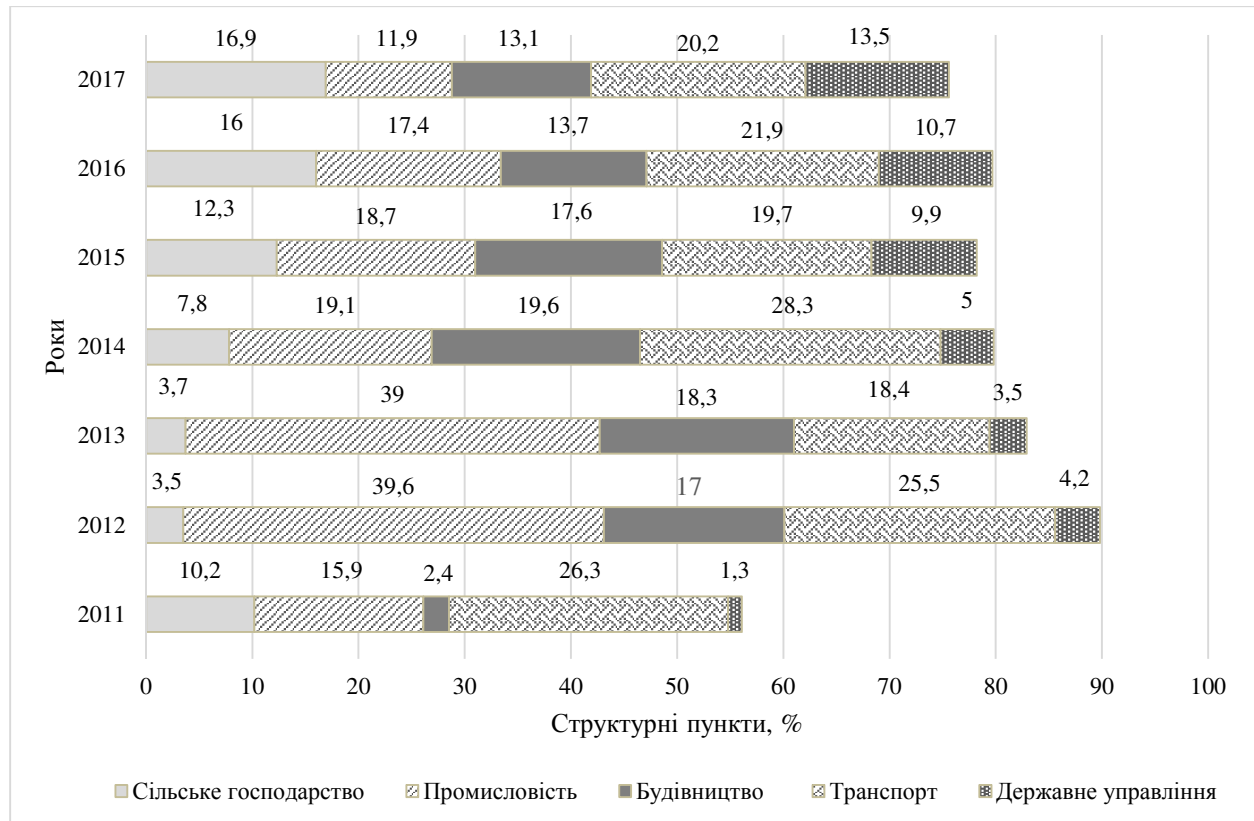

Рис. 2. Структурні зрушення використання капітальних інвестицій за основними видами економічної діяльності підприємств Одеської області

Висновки і пропозиції. За сучасних умов Україна постала перед об’єктивною необхідністю активізації інвестиційного процесу. Структурне та якісне оновлення виробництва та створення ринкової інфраструктури практично повністю відбуваються шляхом і за рахунок капітальних інвестицій. Чим масштабнішими є обсяги та вищою ефективність інвестицій, тим швидшим є відтворювальний процес, здійснюються позитивні ринкові перетворення. З іншого боку, незначне інвестування спричинює втрату конкурентоспроможності національної економіки, занепад основних фондів, спад виробництва та збільшення собівартості продукції, що, своєю чергою, спричиняє загострення проблеми інвестиційних ресурсів, а отже, скорочення інвестиційної активності.

Загалом розширення інвестиційних можливостей суб’єктів господарювання має відбуватися на основі якісного вдосконалення фінансової системи, насамперед, через посилення дієвості фінансово-кредитних важелів на зміну моделі поведінки держави та підприємств від споживчої до інвестиційної сприятиме не лише стабілізації економічного розвитку, але й виведе економіку України із кризи на новий рівень конкурентоспроможності. Частка інвестицій у ВВП має суттєво збільшуватися в наступних роках, щоб наша держава поступово виходила на конкурентний рівень із іншими країнами.

Таблиця 2

Капітальні інвестиції в Одеську область за джерелами фінансування

	Освоєно (використано) капітальних інвестицій													
	2011		2012		2013		2014		2015		2016		січень-вересень 2017 року	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Усього	9960383	100,0	13230271	100,0	10415396	100,0	8451402	100,0	8408683	100,0	14987835	100,0	12284820	100,0
Коштів державного бюджету	644230	6,5	223030	1,7	100998	1,0	81210	1,0	214251	2,5	355233	2,4	271607	2,2
Коштів місцевих бюджетів	627021	6,3	394018	3,0	301195	2,9	381555	4,5	823814	9,8	1749654	11,7	1733037	14,1
Власних коштів підприємств та організацій	5596567	56,2	4880137	36,9	4394115	42,2	5563935	65,8	5548823	66,0	10623574	70,9	8238005	67,1
Кредитів банків та інших позик	1396132	14,0	5657681	42,8	4040454	38,8	1178965	13,9	635384	7,6	903809	6,0	841077	6,8
Коштів закордонних інвесторів	53875	0,5	-	-	108806	1,0	24535	0,3	7862	0,1	11357	0,1	-	-
Коштів населення на будівництво власних квартир	275999	2,8	-	-	45890	0,4	156429	1,9	1086591	12,9	1300919	8,7	1062874	8,7
Інших джерел фінансування	462290	4,6	2075404	15,6	509686	4,9	160482	1,9	91958	1,1	43289	0,2	138220	1,1

Таблиця 3

Динаміка освоєння капітальних інвестицій в Одеській області за різними напрямками економічної діяльності

Вид економічної діяльності	Освоєно (використано) капітальних інвестицій													
	2011		2012		2013		2014		2015		2016		2017 Січень-вересень	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Усього	9335654	100,0	13230271	100,0	10415396	100,0	8451402	100,0	8408683	100,0	14987835	100,0	12284820	100,0
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	954275	10,2	469175	3,5	388186	3,7	657715	7,8	1036314	12,3	2391610	16,0	2073845	16,9
Промисловість	1488754	15,9	5243753	39,6	4062482	39,0	1610004	19,1	1574391	18,7	2614622	17,4	1461057	11,9
Будівництво	224369	2,4	2252129	17,0	1910666	18,3	1660111	19,6	1478531	17,6	2060078	13,7	1611641	13,1
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів	483583	5,2	521129	4,0	344436	3,3	417363	4,9	507581	6,1	877402	5,9	861518	7,0
Діяльність готелів та ресторанів	178270	1,9	31180	0,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Діяльність транспорту та зв'язку	2455907	26,3	3368806	25,5	1918547	18,4	2390663	28,3	1655595	19,7	3281505	21,9	2477013	20,2
Організація харчування	-	-	-	-	58817	0,6	149840	1,8	95399	1,1	95955	0,6	79601	0,7
Інформація та телекомунікації	-	-	-	-	403224	3,9	379338	4,5	263602	3,1	302907	2,0	198791	1,6
Фінансова діяльність	105857	1,1	137027	1,0	204119	2,0	74928	0,9	69771	0,8	101641	0,7	83540	0,7
Операції з нерухомим майном, оренда	2357497	25,3	482513	3,7	640346	6,2	592204	7,1	721194	8,6	1212041	8,1	1387134	11,2
Державне управління	119814	1,3	557705	4,2	364225	3,5	424822	5,0	830813	9,9	1598678	10,7	1655886	13,5
Освіта	148056	1,6	44454	0,3	34036	0,3	28067	0,3	52321	0,6	192009	1,3	135372	1,1
Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	104201	1,1	91610	0,7	71967	0,7	49994	0,6	108151	1,3	218107	1,5	231439	1,9
Діяльність у сфері культури та спорту	715071	7,7	30790	0,2	15219	0,1	16353	0,1	15020	0,2	39116	0,3	27983	0,2

Для подальшого інтенсивного розвитку інвестиційної діяльності в Одеському регіоні необхідно реалізувати такі перспективні завдання:

- покращення іміджу України й Одеського регіону зокрема;
- прийняття прогресивних змін до законодавства України з питань інвестування для формування сприятливого інвестиційного клімату;
- стабілізація політичної ситуації в Україні;
- розробка та активне впровадження стратегій розвитку і залучення інвестицій на регіональному рівні;
- стабільність валютного курсу гривні;
- покращення екологічного стану в країні;
- підтримка державою прямих іноземних інвестицій;
- можливість створення вільних економічних зон для інноваційного розвитку;
- спрощення дозвільних процедур і дерегуляція для бізнесу;
- спрощення виходу підприємствам на зовнішні ринки;
- налагодження зв'язку «держава – наука – бізнес»;
- створення системи мотивації залучення інвестицій та реалізації інноваційних проектів;
- створення інноваційної інфраструктури.

Список використаних джерел

1. Гришова І. Ю., Стоянова-Коваль С. С. Аналітичне забезпечення економічного розвитку підприємств з позицій інвестиційної привабливості. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2015. № 2 (2). С. 195–204.
2. Гришова І. Ю., Стоянова-Коваль С. С. Інвестування стратегій інноваційного розвитку суб'єктів аграрної сфери України. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка та менеджмент»*. 2016. № 4 (68). С. 12–16.
3. Інвестиції-2016: повільне, але оптимістичне зростання / Дніпропетровське інвестиційне агентство. URL: <http://dia.dp.gov.ua/investici%D1%97-2016-povilne-ale-optimistichne-zrostannya>.
4. Капітальні інвестиції в Україні у 2010-2015 роках: статистичний збірник. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ6_u.htm.
5. Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності за 2017 рік. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/ibd/iki_ed/iki_ed_u/kied_17_u.htm.
6. Красноручський О. О., Гнатєва Т. М. Тенденції та перспективи розвитку венчурного інвестування суб'єктів аграрної сфери України. *Ukraine-EU. Modern Technology, Business and Law: collection of international scientific papers: Part 1. Modern Priorities of Economics, Engineering and Technologies*. Chernihiv: CNUT, 2016. P. 163-167.
7. Міщенко Д. А., Міщенко Л. О. Оцінка сучасного стану інвестиційної активності у регіоні та шляхи її підвищення. *Інвестиції: практика і досвід*. 2014. № 23. С. 6–9.
8. Понедільчук Т. В. Аналіз динаміки капітальних інвестицій в економіці України. *Науковий вісник Ужгородського університету. Сер.: Економіка*. 2014. Вип. 1. С. 276–281.
9. Пріоритети інвестиційної політики в контексті модернізації економіки України / за ред. Я. А. Жаліло та ін. Київ: НІСД, 2013. 80 с.
10. Про підсумки соціально-економічного розвитку Одеської області за I квартал 2017 року. Матеріали на колегію. URL: https://oda.odessa.gov.ua/zvity/pro_stan_sotsialno-ekonomichnoho_rozvytku_odeskoi_oblasti_za_i_kvartal_2017_roku/77181.pdf.
11. Регіональна статистика: статистичний збірник. URL: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publ2_u.htm.
12. Gryshova I. Yu., Mytyay O. V., Gnatyeva T. M. Competitiveness of agriculture enterprises as the main factor of sustainable development of agricultural sphere. *Ukrainian Journal of Applied Economics*. 2016. Vol. 1. № 2. P. 25–35.

References

1. Hryshova, I. Yu. & Stoyanova-Koval, S. S. (2015). Analitichne zabezpechennia ekonomichnoho rozvytku pidpriemstv z pozytsii investytsiinoi pryvablyvosti [Analytical support of economic development of enterprises from the point of view of investment attractiveness]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and prospects of economy and management*, 2 (2), 195–204 [in Ukrainian].

2. Hryshova, I. Yu. & Stoyanova-Koval, S. S. (2016). Investuvannya stratehii innovatsiinoho rozvytku subiektiv ahrarnoi sfery Ukrainy [Investing in strategies of innovative development of subjects of the agrarian sphere of Ukraine]. *Visnyk Sumskoho natsionalnoho ahrarnoho universytetu seriia «Ekonomika ta menezhment» – Bulletin of the Sumy National Agrarian University series «Economics and Management»*, 4 (68), 12–16 [in Ukrainian].

3. Investytsii-2016: povilne, ale optymystychno zrostantia [Investments-2016: Slow but optimistic growth]. <http://dia.dp.gov.ua>. Retrieved from <http://dia.dp.gov.ua/investici%D1%97-2016-povilne-ale-optimistichne-zrostantia>.

4. *Kapitalni investytsii v Ukraini u 2010-2015 rokakh: statystychnyy zbirnyk [Capital investment in Ukraine in 2010-2015: Statistical Collection]*. Retrieved from http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ6_u.htm.

5. *Kapitalni investytsii za vydamy ekonomichnoi diialnosti za 2017 rik [Capital investment by type of economic activity for 2017]*. Retrieved from http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/ibd/iki_ed/iki_ed_u/kied_17_u.htm.

6. Krasnorutskiy, O. O. & Gnatyeva, T. M. (2016). Tendentsii ta perspektyvy rozvytku venchurnoho investuvannya subiektiv ahrarnoi sfery Ukrayiny [Trends and Prospects for the Development of Venture Capital Investments in the Agrarian Regions of Ukraine]. *Ukraine-EU. Modern Technology, Business and Law: collection of international scientific papers: Part 1. Modern Priorities of Economics, Engineering and Technologies* (pp. 163-167). Chernihiv: CNUT [in Ukrainian].

7. Mischenko, D. A. & Mischenko, L. O. (2014). Otsinka suchasnoho stanu investytsiinoi aktyvnosti u rehioni ta shliakhy ii pidvyshchennia [Assessment of the current state of investment activity in the region and ways to improve it]. *Investytsii: praktyka i dosvid – Investments: practice and experience*, 23, 6–9 [in Ukrainian].

8. Ponedilchuk, T. V. (2014). Analiz dynamiky kapitalnykh investytsii v ekonomitsi Ukrainy [Analysis of dynamics of capital investments in the economy of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Ser.: Ekonomika – Scientific Bulletin of Uzhgorod University. Ser: Economy*, 1, 276–281 [in Ukrainian].

9. Zhalilo, Yu. A. (Ed.) (2013). *Priorytety investytsiinoi polityky v konteksti modernizatsii ekonomiky Ukrainy [Priorities of investment policy in the context of modernization of the Ukrainian economy]*. Kyiv: NISD [in Ukrainian].

10. *Pro pidsumky sotsialno-ekonomichnoho rozvytku Odeskoi oblasti za I kvartal 2017 roku. Materialy na kolehiyu [Results of the Socio-Economic Development of the Odessa Oblast for the 1st Quarter of 2017. Materials for the college]* Retrieved from https://oda.odessa.gov.ua/zvity/pro_stan_sotsialno-ekonomichnoho_rozvytku_odeskoj_oblasti_za_i_kvartal_2017_roku/77181.pdf.

11. *Rehionalna statystyka: statystychnyy zbirnyk [Regional statistics: statistical Collection]*. Retrieved from https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publ2_u.htm.

12. Gryshova, I. Yu., Mytyay, O. V., Gnatyeva, T. M. (2016). Competitiveness of agriculture enterprises as the main factor of sustainable development of agricultural sphere. *Ukrainian Journal of Applied Economics*, 1 (№ 2), pp. 25–35 [in English].

Гнатєва Тетяна Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і оподаткування, Одеський державний аграрний університет (пров. О. Матросова, 6, м. Одеса, 65044, Україна).

Гнатєва Татьяна Николаевна - кандидат экономических наук, доцент кафедры учета и налогообложения, Одесский государственный аграрный университет (пер. А. Матросова, 6, г. Одесса, 65044, Украина).

Hnatieva Tetyana – PhD in Economics, Associate Professor of Department of Accounting and Taxation, Odessa State Agrarian University (6 Matrosova lane, 65044 Odessa, Ukraine).

E-mail: hnatieva_tn@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/000-0001-6071-0889>

Researcher ID: C-3457-2017

Кабанова Ольга Павлівна – магістр з обліку і оподаткування, Одеський державний аграрний університет (пров. О. Матросова, 6, м. Одеса, 65044, Україна).

Кабанова Ольга Павловна – магістр учета и налогообложения, Одесский государственный аграрный университет (пер. А. Матросова, 6, г. Одесса, 65044, Украина).

Kabanova Olga – Master of Accounting and Taxation, Odessa State Agrarian University (6 Matrosova lane, 65044 Odessa, Ukraine).